

ZAKOPANE

CZASOPISMO POŚWIĘCONE SPRAWOM ZAKOPANEGO

Redaguje *Komitet*.

Wychodzi 2 razy w miesiącu przez cały rok,

Redakcja: Willa „Szarotka“

Za redakcyę odpowiedzialny:

w czasie od 1 lipca do 1 września 4 razy
w miesiącu.

Administracja:
Kantor wymiany A. Modlińskiego i Sp.
ul. Krupówki 42.

Dr. J. Żychoń.

Wydawca: F. Gruźewski.

Prenumerata roczna 8 kor., półroczna 4 kor., kwartalna 2 kor. Zagranicą 5 kor. półrocznie. — Numer pojedynczy 30 hal.
W miesiącach Lipcu i Sierpniu prenumerata miesięczna 1*20 kor.

Wiec chełmski w Zakopanem.

Zakopane dnia 4 sierpnia.

Zapełnił się rynek zakopiański. Gwałt, popełniony na społeczeństwie polskim przez rząd moskiewski, ściągnął wszystkich tych, którzy obecnie w Zakopanem bawią, ściągnął ludność miejscową, która przynajmniej w tak bolesnej chwili dała wyraz swoim uczuciom narodowym przez usta naczelnika gminy, p. Roja. Stanęły wszystkie warstwy społeczne bez względu na dzielące je przekonania polityczne. Wiec zakopiański jest jedną z najpodnioslejszych chwil, jakie tutaj cała Polska święci.

Bo oto na trybunę, wzniesioną u stóp pomnika Jagiełły, wchodzi Jan Kasprowicz, przewodniczący Komitetu „Daru Chełmskiego“, by zagaic zwołany wiec. Wyraża on przekonanie, że obrady wiecu odbędą się spokojnie i uroczystie, tak, jak tego ważna chwila wymaga. Nie powinniśmy się oddawać tylko chwilowemu zapałowi, ale przez zrozumienie stanowczej tej chwili w naszym życiu narodowym pracować wytrwale nad odrodzeniem narodu. Tylko taka praca może wydać skutki. Wyodrębnienie Chełmszczyzny powinno być bodźcem do pracy. Praca nad częściowem przynajmniej zniwelowaniem akcji moskiewskiej zaczęta. Idziemy tutaj pod przewodnictwem złotoustego Kapłana, ks. biskupa Bandurskiego, który pierwszy wystąpił z słowem krzepiacem i wzmacniającem nasze siły narodowe w tej ciężkiej chwili przez ogłoszenie znanej odezwy „Brońmy „Opornych!““ Przemówienie to przyjęto hucznyimi oklaskami.

Na przewodniczącego wybrali zebrani wśród ogólnego aplauzu p. J. Kasprowicza, a ten powołał do

prezydium pp.: Stefana Żeromskiego, Eugeniusza Romera, Wacława Tokarza, Gustawa Daniłowskiego, rektora Kadyiego, Annę Augustynowiczową, Dra Wacława Kraszewskiego, Bolesława Limanowskiego; przew. „Związku górali“ Pawlicę, zast. naczelnika gminy W. Roja, drową Czaplicką, Józefa Sieczkę; na sekretarzy zaproszono: drową Kuczewską, Jana Dąbskiego, Karola Popiela i Jana Mardulę z Poronina.

Na pierwszym punkcie porządku dziennego stało odczytanie odezwy ks. Bandurskiego przez p. Popiela. Czytanie odezwy przerywały raz wraz oklaski.

Z kolei wstąpił na trybunę p. Gustaw Daniłowski, który wygłosił referat w sprawie chełmskiej. Stwierdził on na wstępie, że frazes biernego oporu znalazł jedyny wyraz na Chełmszczyźnie. Jeżeli zwrócimy uwagę na tę martyrologię, jakiej podlega lud polski w Chełmszczyźnie, jeżeli rzucimy okiem, jak lud polski broni się przed prawostawiem, jak woli, ażeby dzieci jego pozostały raczej niechrzczone, co przy znanej religijności jest już nadzwyczajnym dowodem wytrwania, to musimy równocześnie lud ten podziwiać.

Rosya, pokonana w Mandżuryi, skierowała swoją działalność na inne pole. Przez oderwanie Chełmszczyzny dąży ona do dalszego wdzierania się w głąb Królestwa Polskiego, w ten sposób przeprowadzać będzie dalsze rozbiory Polski. Działalności tej trzeba przeciwstawić naszą wyteżoną pracę, któraby równoważyła rusyfikowanie ludności polskiej, a nawet była od niej silniejszą. O opozycji orężnym obecnie mowy być nie może. Praca, jakiej się podjąć musimy, nie powinna być podyktowaną tylko wyrazami współczucia, ale powinna być sprawą naszej dumy narodowej. Wybór od nas zależy: czy mamy być dumnymi obroń-

Uprasza się PP. Lekarzy o umieszczenie czasopisma w poczekalni.

TORBY i wszelkie inne przybory turystyczne.

LATARKI elektryczne.

Latarki stajenne na oliwę.

Oliwa do maszyn.

KALOSZE rosyjskie i amerykańskie.

REIM I SKA

Kraków, Rynek 37. — Linia A-B polecają najtaniej

Rogózki kokosowe, szczotkowe i żelazne.

Szczotki do czyszczenia.

PŁACHTY NIEPRZEMAKALNE.

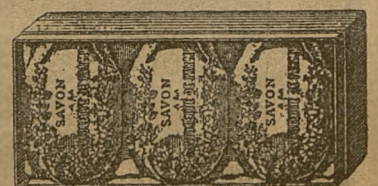
Artykuły dla potrzeb domowych.

FARBY, LAKIERY i GLAZURY.

PERFUMY, MYDŁA, PUDRY i KREMY

w największym wyborze.

Wszystkie nowości tego działu na składzie.

camy spraw naszych, czy też mamy się okazać wobec całego świata prostymi tchórzami. Ojczyzna — to nie tylko sentymentalizm, lecz życie nasze. Ofiara jest naszym obowiązkiem. Dar Chełmski, jaki się zbiera, powinien runąć na szalę losów, jak lawina.

Przemówienie to wywarło na zebranych głębokie wrażenie. W niejednym oku zabłyśła łza.

W dyskusji pierwszy zabrał głos p. Dąbski, który zwrócił przedewszystkiem uwagę na to, że akcja chełmska nie ma na celu przeszkodzenia już dokonanemu zaborowi, ale przeciwstawienie naszej pracy — pracy rosyjskiej. Do czynienia mamy tutaj nie tylko z samym rządem rosyjskim, ale z całym nacjonalizmem rosyjskim, który ogarnia coraz to szersze kręgi. Jest więc rozszerzony front walki. Tu walczą nie dwa obce sobie narody, ale dwie kultury: zachodnia i bizantyjska, różne ideały polityczne. Walka trwać będzie tak długo, dopóki jedna kultura nie zapanuje nad drugą. Dotychczasowa nasza działalność nie wystarcza. Trzeba w ludzie podniecić ducha narodowego.

Przy obecnej akcji chodzi nie tylko o grosz, ile o przygotowanie nas na niepewne jutro. Stoimy wobec zapytania, czy chcemy być wielkiem państwem i wielkim narodem, czy też, przygłuszywszy głos sumienia, mamy zejść do rzędu wielkich niewolników.

Akcja została rozpoczęta odezwą ks. Bandurskiego i, jeżeli mamy okazać się dobrymi synami ojczyzny, to za głosem tym pójdziemy bez względu na przekonania polityczne. Powinniśmy więc organizować nasze siły moralne. Obecnie zatracił się w nas instykt odczuwania zasadniczych praw naszych, podczas gdy nawet półdzikie narody nad sprawą narodową nie dyskutują, lecz biorą za broń odrazu. My powinniśmy zbierać kapitał niepodległości. Chwila niedaleka.

Mówca przedstawił potem następującą rezolucję:

„Zebrani na wiecu chełmskim w Zakopanem w d. 4 sierpnia b. r. 1) zasyłają braciom walczącym niezmordowanie z nawałą rosyjską na wschodnich kręśach wyrazy otuchy i gotowości niesienia czynnej pomocy, 2) zobowiązują się do czynnego popierania Daru chełmskiego, widząc w nim niezbędną warunek skutecznej walki z zaborcami i niszczyielskimi tendencjami Rosyi, 3) dla akcji na rzecz Daru Chełmskiego powołują miejscowy Komitet, złożony z pań: Augustynowiczowej Karczewskiej, Czapllickiej, Kraszewskiej, Chramcówny, Dłuskiej, Pawlicowej, Brzozowskiej i Tadzianówny z prawem kooptacyi“.

Rezolucję tę przyjęto przez aklamację.

Przemawiali jeszcze pp.: Tadzian, Bachleda, Roj, a imieniem młodzieży przedstawił p. Karol Popiel jej dotychczasową działalność i odczytał znaną lwowską deklarację.

Na zakończenie uchwalono przesłać ks. biskupowi Bandurskiemu wyrazy najgłębszej czci i hołdu za podjęcie tak ważnej akcji i za Jego silny odzew w sprawie chełmskiej.

Podczas ostatnich przemówień pp. Stefan Żeromski i Jan Kasprowicz wraz dwoma paniami z kapelusami w ręku zbierali wśród zebranych Dar Chełmski. Zebrano z górą 1000 koron.

Ogólne wrażenie z wiecu było nadzwyczaj silne. Wiec dowiódł, że w sprawach ogólnonarodowych potrafimy się jeszcze porozumieć bez wprowadzania w nasze życie zamętów politycznych. Pozostanie on w ciągłej pamięci Polaków z innych zaborów, którym nawet w sprawach narodowych głośno wypowiedzieć się nie wolno.

Marjan Czechowicz.

O urządzaniu wycieczek tatrzańskich.

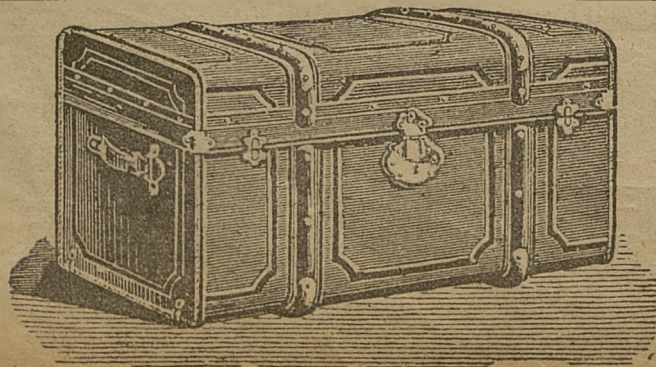
(Odczyt wygłoszony w Zakopanem dnia 30 lipca b. r.)

(Dokończenie).

Tatry — jakkolwiek w porównaniu do innych gór świata nieznaczne co do obszaru, jednak same dla siebie dość są wielkie, by mieszkańiec miasta, znalazłszy się w nieznanym terenie, gdzie wszystko wokoło dla niego jest nowe, tajemnicze, stracił w tym labiryncie kierunek drogi, zabłąkał się, a nawet bez śladu zaginął. Z tego powodu niewielu tylko jest ludzi, którzy po raz pierwszy przybywając do Tatr, odrazu byłiby zdolni podejmować dalsze wycieczki samodzielnie, bez pomocy przewodnika-górala.

Zawodem tym trudnią się specjalnie kwalifikowani i egzaminowani górale, którzy stosownie do swego uzdolnienia i stopnia znajomości Tatr, dzielą się na trzy klasy. Przewodnik taki za pewną taksą określoną zapłatą, obowiązany jest zawieść turystę w daną okolicę; za szczególnie trudne drogi należy mu się osobna dopłata.

Dawniej, kiedy Tatry nie były jeszcze tak jak dzisiaj „odeptane“, przewodnik-góral był nieodzownym towarzyszem i kierownikiem każdej większej wyprawy; dziś zmieniły się okoliczności. Wpłynęło na to kilka przyczyn. Przedewszystkiem towarzystwa górskie, polskie i węgierskie, wzięwszy sobie za jedno z głównych zadań udostępnienie Tatr, poprowadziły na wszystkie niemal ważniejsze wierzchołki i przełęcze tatrzańskie wyraźne, częściowo znaczone perci. Gdzie pierwiej przewodnik bystrem okiem odszukiwał śladów przejścia, tam teraz wygodna, znakami zaopatrzona ścieżka wskazuje turystę drogę. Również literatura turystyczna wzbogaciła się ogromnie, a opisy w Przewodnikach, biorąc pod uwagę przedewszystkiem turystów chodzących bez przewodnika, starają się o ścisłe i dokładne podanie kierunku i szczegółów drogi. Orientację wśród gór ułatwiają wreszcie dobre, szczegółowe mapy. Poza temi przyczynami, wynikającymi z dążenia do popularyzacji gór i turystyki, istnieją jeszcze przyczyny inne, psychologiczne poniekąd, które sprawiły, że w ostatnich latach jesteśmy świadkami ogromnie szybkiego i szerokiego rozpowszechnienia się zasady chodzenia bez przewodnika.

Fabryka kufrow, Przyborów do podróży oraz Zakład rymarsko-siodlarski

LUDWIK MAKOWSKI

KRAKÓW, ULICA ŚW. TOMASZA 20

FILIA: ULICA FLORYAŃSKA 6.

Największy wybór torebek damskich.

Źródło ich leży w najnowszych prądach, nurtujących alpinizm i taternictwo. Każdy doskonale odczuwa, że jakiś czyn tem większą idealną wartość dla nas przedstawia, im większy był nasz wpółdział w dokonaniu tegoż czynu, im więc bardziej samodzielnie został przeprowadzony. W taternictwie jednym z najważniejszych i najtrudniejszych zadań jest wyszukiwanie drogi t. j. możliwości przejścia, (oczywiście gdy niema ścieżki i znaków). W wycieczce odbywanej z przewodnikiem funkcya ta przypada w udziale przewodnikowi; samodzielność turysty ogranicza się do pokonania trudności terenu o własnych siłach, bez pomocy drugiego. Natomiast turystę obywającego się bez przewodnika czeka cały ciężar wyteżenia umysłowego, jakim jest ustawiczne baczenie na kierunek drogi, ciągła czujność nad prawidłowym przebiegiem całej wycieczki.

Jeśli zatem wybieramy drogi tatrzańskie, jedynie dla ich trudności, a więc dla samej walki z górskimi potęgami, to tylko wtedy zdobędziemy pełnię zadowolenia, gdy cała zasługa przypadnie nam, a nie będziemy dzielić się nią z przewodnikiem, gdy zatem zdobycie szczytu czy przejście danej drogi zostanie zupełnie przez nas dokonane.

Mylnie jednak byłoby przekonanie, jakoby najnowszy prąd w taternictwie propagował bez względu nie zasadę chodzenia bez przewodnika. Kwestya bowiem, czy brać go ze sobą, czy też obywać się bez jego pomocy, nie może być teoretycznie rozstrzyganą, lecz zależy po pierwsze od kwalifikacyi i wyrobienia turystycznego danej jednostki, po drugie od charakteru i stopnia trudności przedsiębranej wycieczki.

Z tego powodu przeprowadzenie ściślej granicy między wycieczkami, które należy podejmować bez przewodnika, a które z przewodnikiem, jest niemożliwe i bezcelowe; również ogólne, poniżej podane wskazówki mają tylko względną wartość. Naogół przecież można powiedzieć, iż przy zwiedzaniu stawów i dolin, do których prowadzą wyraźne, znaczone ścieżki nawet początkujący nie potrzebują przewodnika; także w wycieczkach na łatwe szczyty i przełęcze większość turystów — przy odpowiednich wskazówkach i ostrożności — potrafi obejść bez jego pomocy. Oczywiście nieodzownym warunkiem każdej samodzielnej wycieczki jest zaopatrzenie się w drukowany podręcznik, dobrą mapę oraz kompas. W wycieczkach na najwyższe, najwybitniejsze szczyty Tatr przewodnik jest potrzebny, jeśli nie wybieramy się z obytym w górach towarzyszem, lub jeśli nie jesteśmy zdolni na podstawie mapy i opisu, odnaleść drogę, a w każdej sytuacji — zwłaszcza mgłą lub burzą zaskoczeni — dać sobie radę. O ile wreszcie chodzi o drogi specjalnie trudne, sportowe, to jesteśmy zdania, iż przejść tych dokonywać winni jedynie doświadczeni, z wszystkimi zasadami taternickimi dobrze obznajomieni turyści i to podejmować je samodzielnie bez przewodnika z przyczyn, o których wspomnieliśmy wyżej.

Rozstrzygnąwszy kwestyę przewodnika, mniej więcej w myśl podanych uwag (a zależnie, jak już powiedzieliśmy, od naszego uzdolnienia i charakterem wy-

cieczki), zastanowić się musimy nad odpowiednim doborem współtowarzyszy. Jak wiadomo dobrani i żyjący ze sobą towarzysze podnoszą ogromnie urok chwil spędzonych w górach, natomiast niedobrani psują wiele nastroj, a nieraz wprost są przyczyną niepowodzenia wyprawy. Oczywiście szczegółowych wskazówek pod tym względem niepodobna podać, każdy bowiem kieruje się w wyborze towarzyszy osobistymi sympatjami. Natomiast musi być określoną liczba tychże. W wycieczkach pozbawionych jakichkolwiek trudności ilość uczestników nie odgrywa roli; zawsze jednak kierownictwo winno być oddane w ręce najbardziej doświadczonego towarzysza. Na drogach trudniejszych większa gromada (np. podczas wycieczek zbiorowych) może być wręcz niebezpieczna, jeśli nie ma odpowiedniej liczby prowadzących. W skałach, gdzie musimy wzajem zabezpieczać się liną, najlepszą liczbę stanowi dwu, najwyżej trzech żytych, równych sobie siłami i doświadczeniem turystycznym taterników, wiązanie się bowiem jedną liną więcej jak w trzy osoby jest ze stanowiska zasad taternickich niedopuszczalne.

Dalszym warunkiem powodzenia wycieczki, to uzbrojenie turystyczne. Co do ubrania, to najważniejsza są silne, gwoździami podkute buty turystyczne. Jako laski używamy na większych wyprawach czekanu, służącego do rąbania stopni w śniegu, zjeżdżania po śniegach i piargach, stanowiącego ogromną podporę na urwistych trawnikach. Na lżejsze wycieczki wystarcza ciupaga góralska lub długi kij alpejski. Lina długości od 15—30 m. służy nie do dekoracyi lub nadania turyście groźnego wyglądu, lecz do wzajemnego zabezpieczania się w trudnym, przepaścistym terenie, oraz do spuszczenia się w dół przez gładkie, prostopadłe ścianki. Używać się jej winno z wielką rozwagą i tylko wówczas, gdy umiemy się z nią obchodzić.

Na łatwiejszych wycieczkach lina jest zbyteczna. Do wspinania posługujemy się trzewiczkami płóciennymi o sznurkowej podeszwie, która znakomicie trzyma się szorstkiego granitu i dopomaga nam do utrzymania się na gładkich skałach. Z przyborów turystycznych zaopatrzyć się należy w aluminiową kuchenkę spirytusową (z palnikiem „Austria“), manierkę na wodę, latarkę składaną, kubek, silny nóż, kompas, puszki na masło i marmoladę, apteczkę, nici i igły, zapalniczki wiatrowe i t. d. We wszystkie wymienione przybory zaopatrzyć się można w Zakopanem (w Spółce Handlowej i u A. Górasia) po cenach unormowanych według katalogów zagranicznych.

Kiedyś już się zastanowili nad kwestyą, jakie trudności wycieczki są dla nas stosowne, dokładnie obmyślili program wyprawy, obliczyli czasy, potrzebne do przebieżenia danej drogi, kiedyśmy zdecydowali co do przewodnika, dobrali odpowiednich współtowarzyszy, zaopatrzyli się w potrzebne przybory turystyczne i zakupili prowianty, wówczas możemy powiedzieć, iż ruszamy w góry należycie przygotowani. Wskazówki, jak zachować się w samych górach, jak wspinąć się po skałach, używać liny, unikać groźnych

Odnaczony 16 medalami rządowymi a więcej niż 250 pierwszemi nagrodami.
Założony w r. 1897 w Krakowie

Pierwszy galicyjski Zakład „Ornis“. Właściciel firmy: **A. MUSIOŁEK,**

dostawca c. k. urz. państw. Sklep: Kraków, ul. Sławkowska 1. 16, naprzeciw Grand Hotelu. — Hodowla rasowego ptactwa i psów: Poczta Dębniaki, willa własna. — **Menażerya** w Dębniakach (Willa „Ornis“) otwarta dla Szan. P. T. Publiczności, posiadająca przeszło 100 okazów zwierząt. — Zakład poleca po najniższych cenach: różne rasowe psy i drób, gołębie, króliki. Jaja do wylęgu. Oswojone małpki, angorakoty, gad, papugi, kolibry, śpiew. zagr. ptaki, złote rybki, żywność, sprzedaż żywej zwierzyny. Wypycha tanio ptaki, zwierzęta itd. — Największy i jedyny zawodowy Zakład tego rodzaju w całym kraju. — Bogato ilustrowane cenniki bezpłatnie za nadesłaniem 5 hal. marki oplatnie. — 25-letnia fachowość, wielka ilość podziękowań.

niebezpieczeństw, nie należą już do tematu niniejszego odczytu. Pamiętać jednak należy, że w górach obowiązuje nas specjalna etyka, etyka taternicka. Wyruszysz na wycieczkę partya nasza stanowi jeden organizm; nie wolno zatem rozdzielać się, nie wolno pozostawiać kogoś w tyle, gdyż w pochodzie stosować się należy do sił najsłabszego. Skoro ktoś z uczestników zasłabnie, lub zbraknie mu sił do dalszej drogi, nie można zmuszać go, by ostatkami sił podążał dalej, lecz należy pozostawić mu jednego z bardziej doświadczonych towarzyszy, który osłabionego sprowadzi z powrotem w dolinę. Wprawniejsi muszą opiekować się słabszymi, w razie potrzeby wyrzekąć się dla nich własnych wygod, a w niebezpieczeństwie myśleć przede wszystkim o drugich. W razie nieszczęśliwego wypadku należy wyczerpać wszystkie siły, wszystko uczynić dla uratowania życia — jeśli to jeszcze możliwe — drugiego; nieść mu pomoc z narażeniem własnego życia, działać rozważnie, a szybko. Zasadami temi — jasna rzecz — kierować się należy nie tylko wobec własnych współtowarzyszy, lecz także wobec partyi obcej, jeśli ta znalazła się w krytycznym położeniu, lub wogóle potrzebuje pomocy.

I tylko wówczas, gdy taką etykę uczynimy naszym najważniejszym przykazaniem wobec naszych towarzyszy, wogóle wobec ludzi szlachetnej idei taternictwa oddanych, tylko wówczas można mówić o pożądanym, dodatnim wpływie turystyki na charakter i ducha człowieka.

Mieczysław Świercz.

Zamknięcie rachunkowe Komisji klimatycznej.

(Ciąg dalszy).

Pomówimy teraz o rozchodach, a przedstawienie tego działu wykaże najlepiej niedostatek Komisji klimatycznej.

Wydatki Komisji rozpadają się na cztery główne grupy, t. j. wydatki na administrację, zobowiązania, czyli spłatę długów, wydatki na udogodnienie i uprzyjemnienie gościom pobytu i wreszcie rozchody różne.

Dla uproszczenia zestawiam odrazu różnicę między uchwaloną budżetem kwotą, kwotą rzeczywiście należną i zapłaconą.

I tak:	uchwalono	należało zapłacić	zapłacono
1. Na administrację	15.786.—	17.012.45	17.012.45
2. Zobowiązania . .	22.644.—	27.774.41	19.007.90
3. Udogodnienie i uprzyjemnienie gościom pobytu .	19.650.—	23.181.80	21.480.66
4. Różne	4.581.62	6.013.89	5.719.18
Razem	62.661.62	73.982.55	63.220.19

Z tego zestawienia wynika, że budżet wydatków był mylny, gdyż różnił się od prawdziwej należności

o 11.300 K. Chcąc temu, jako tako zaradzić, wydano, co było tylko możliwe, a zatem więcej, jak budżetowano, — blisko o tysiąc koron.

Zajmiemy się naprzód temi należnościami, a przekonamy się, skąd taka zaległość urosła.

W dziale pierwszym, t. j. we wydatkach na administrację preliminowano jako zaległość za czynsz lokalu Biur Komisji 500 K. a zapłacono o 266 K. mniej, a zatem tylko 366.67 K., bo tyle się należało. Należność woźnym wypadła także mniejszą o 40 K. — czyli razem wydano mniej od preliminarza o 306.64 K. Natomiast wydano ponad preliminarz:

na kancelaryję i druki	295.12
na dyetaryusz	830.—
na 3 ⁰ / ₀ od ściągniętych taks kursorom	132.51
na opłatę kasy chorych	33.76
na opłatę ubezpieczenia urzędników w Zakładzie pensyjnym	241.70
Razem	1533.09

Ponieważ zaś, jako to wyżej zaznaczyłem, wydano mniej o 306.64 K., to widzimy, że różnica w wydatkach na administrację wypadła w kwocie 1.226 45 K. Jest to różnica drobna i nie wartałoby o niej wspominać, gdyby nie wzrost znaczny wydatków na dyetaryusz. — Preliminowano na ten cel bowiem tylko 360 K. a wydano 1.190 K. Albo zatem nie zdawano sobie przy projektowaniu budżetu sprawy z konieczności dobrania sił kancelaryjnych pomocniczych na sezon, albo też mianowano je niepotrzebnie.

Rzecz się jednak w rzeczywistości miała jeszcze inaczej. Pozycję 360 K. wstawiono na żądanie Wydziału Krajowego, chociaż z góry można było przewidzieć, że kwota ta na opłacenie dyetaryuszy nie wystarczy.

Bądź co bądź różnic takich w wydatkach na administrację, które się przecież dadzą z góry przewidzieć, w przyszłości być nie powinno.

Gorzej przedstawia się dział drugi wydatków na „zobowiązania Komisji klimatycznej“.

Ponieważ jest to dział wydatków najpoważniejszy i najważniejszy, zajmiemy się nim więcej szczegółowo — i dlatego podaję go tu w całości.

	uchwalono	należało zapłacić	zapłacono
1. Gwarancja kolei Chabówka-Zakop..	3.208.09	57.320.60	5.732.60
2. Spłata pożyczki wodociągowej bieżąca	5.000.00	5.000.00	5.000.00
zaległa	2.500.00	2.500.—	2.500.—
3. Spłata pożyczki regulacyjnej	3.000.—	2.500.—	2.500.—
4. Wydz. pow. na utrzymanie dróg bieżące	2.500.—	2.500.—	—
zaległe	4.136.—	4.136.—	2.200.—

BENZ

FILIE: w Krakowie, Grand Hotel
we Lwowie, ul. Kochanowskiego 4

Telefon
Nr. 1026

Dom
Schumana.

Oddział dla samochodów:

SAMOCCHODY LUKSUSOWE,
" OSOBOWE,
" CIĘŻAROWE,
OMNIBUSY i t. d. i t. d.

Oddział dla motorów stałych:

dla celów przemysł. i urządzeń światła.
Motory ssąco-gazowe Diesell'a. □ Urządzenia kinematogr.
Rynek gł. 43, w Krakowie.

5. Spłata pożyczki wekslowej na budo- wę chodników	1.000.—	1.800.—	1.000.—
% od pożyczki	200.—	75:30	75:30
6. Gminie Zakopanego zwrot poż. regul. z r. 1903 na chodniki	200.—	2.309.—	—
zaległość	200.—	200.—	—
7. Spłata należności obszaru dworskiego w Kuźnicach	200.—	521.51	—
8. Wydz. pow. na budowę drogi do Strażysk	500.—	500.—	—
Razem	22.644.—	27.774 41	19.007:90

By wszystkie pozycje tego działu dokładnie zrozumieć, należałoby przejść je po kolei i przedstawić ich historję. Nie sposób brać mi się do tego dzisiaj, gdy mam mówić tylko o zamknięciu rachunków. Ktoby jednak zechciał zapoznać się z tym ciekawym zresztą działem wydatków Komisji klimatycznej, to go odsyłam do drugiego rocznika czasopisma „Zakopane”, w którym pisząc „o budżecie Komisji klimatycznej” w szeregu artykułów sprawę tę szczegółowo i wyczerpująco na podsrawie aktów i ksiąg Komisji przedstawiłem.

Ale nie wdając się nawet w szczegółowe omawianie tych pozycji, to przecież rzut oka na podane tutaj zestawienie wystarczy, by się przekonać, że Komisja klimatyczna dźwiga na swych barkach ogromne ciężary — jeśli z górą trzecią część swych dochodów zmuszoną jest obracać na spłatę „zobowiązań”. Gorsze jeszcze to, że nie wie ona, ile i jak długo będzie niektóre zobowiązania płaciła. Odnosi się to w pierwszej linii do spłaty gwarancyi kolei Chabówka-Zakopane. Wygaśnię to zobowiązanie z chwilą wykupna tej linii kolejowej przez rząd, ale jakoś nie zanoszą na to, by on do tego wykupna miał zamiar w bliskiej przyszłości przystąpić.

Co do spłaty pożyczki wodociągowej, to jest ona także beznadziejnym ciężarem Komisji. Z pożyczki w kwocie 400.000 K. udzielonej Gminie przez kraj na budowę wodociągu, spłaca Komisja klimatyczna połowę t. j. 200.000 K., a płaci tak bezinteresownie, że nawet prawa współwłasności tego wodociągu nie posiada.

(C. d. n.)

Dr. J. Ż.

Zamiast Kroniki tygodniowej.

Nowy Targ, dnia 16 sierpnia 1912.

Miły sercu Redaktorze, „pisem tu z tela a pisęcy płacę...” Spółkało mnie gorzkie nieszczęście i muszę się komuś uzalić, a ponieważ Ty, Redaktorze, chociaż mi nie płacisz honoraryów autorskich, jesteś bliski

sercu mojemu, więc pozwól abym zastąpił dzisiaj czcigodnego X. Wałuza, i wyplakał żal swój w szpalty Twego tygodnika. Muszę Ci się zwierzyć w sekrecie, że prawdopodobnie będę siedział w kozie. Smutne to, ale może się stać prawdziwym! Powód leży (czasami stoi, siedzi albo chodzi) aż w Podwołoczyskach i handluje po niemiecku rakami! Hony soit qui mal y pense! Nazywa się pan Izydor Rosenbaum! Otóż rzeczony handlarz raków uznał za stosowne w połowie lipca roku bieżącego rozesać do zakopiańskich właścicieli pensjonatów oferty swojego rakowego towaru na kartach pocztowych z odpowiedzią, drukowane po niemiecku! Gdy karta taka wpadła mi przypadkiem w rękę, oburzony do żywego tą niesłychaną arogancją, aby u nas w polskim kraju, kupiec z polskiej żyjący klienteli, niemieckie do Polaków wysyłał oferty, oddałem bez namysłu kartę na odpowiedź przeznaczoną i napisałem na niej, że postępowanie takie uważam za bezczelność, do jakiej tylko parszywy żyd jest zdolny (zwykłego, porządnego żyda bowiem nie uważam za zdolnego do podobnej rzeczy). Pan Izydor Rosenbaum, handlarz raków w Podwołoczyskach, uczuł się tą moją odpowiedzią dotkniętym na czci i honorze i wniósł przeciw mnie skargę sądową, co tem łatwiej mu przyszło, że podpis swój z adresem wyraźnie położyłem.

Jadąc na wyznaczony na dzień dzisiejszy termin do stolicy naszego powiatu, rozglądałem się w pociągu za towarzyszymi niedoli, nie wątpiłem bowiem, że ostra odprawa, jaką panu Izydorowi Rosenbaumowi dałem, nie jest jedyną i że zapewne otrzymał podobne karty od wielu patryotycznych właścicieli pensjonatów w Zakopanem, którzy również zasięda z mną na ławie oskarżonych. Widocznie jednak przeważał apetyt na podwołoczyskie raki, czy też wzgląd na własne bezpieczeństwo, bo w rezultacie ja jeden okazałem się tak źle wychowanym i niegrzecznym, że odważyłem się otwarcie, pod własnym imieniem i nazwiskiem napisać, co o takiej niemieckiej reklamie u nas myślę.

Siadłem tedy skruszony na ławie oskarżonych obok kilku górali i czekałem w przygnębieniu na swoją kolej, licząc w duchu, ile tymczasem pociągów odjedzie bezemnie z Nowego Targu do Zakopanego.

Nareszcie z niewielkiem, bo tylko godzinnem opóźnieniem, zawezwano mnie przed kratki sądowe. Zadrżały podemną mężne kolana i szukałem już błędnym wzrokiem groźnego pana Izydora Rosenbauma, chcąc się dowiedzieć, jak owa, na czci przezemnie uszkodzona osoba wygląda, ale nicstety jako mściciel mojej zbrodni wystąpił jeno pan Karol Mandel, z kancelaryi adwokata Bernarda Kohna w Nowym Targu, sześć koron za trud ów sobie licząc.

Usiłowałem się bronić, jak tylko mogłem najlepiej.

Zwracałem uwagę sędziego, że działałem pod nieodpartym przymusem, oburzony rzeczą, przeciw

Tylko

8.000 K.

kosztuje samochód **LAURIN & KLEMENT**, 12/14 HP. 4 cylindr, 4 szybkości w przód i jedna w tył, koła 760/90, 4 siedzeń, dach, 3 latarnie, generator, trąba z węzłem, blacha ochronna między stopniami. Inne typy: 18, 20 25, 25/32, 40 45 HP. — poleca:

Auto Central Garage „Star” Kraków XII (Zwierzyniec) ul. Lelewela 1. 3.
Telefon Nr. 1500.

Tamże Skład wszelkich przyborów. — Stock Semperit. — Kupna okazyjne. — Wynajem samochodów.

której z takim trudem walczy nasze społeczeństwo, ceniące jako skarb najwyższy swój własny polski język i tak dalej, i tak dalej — wszystko to nic nie pomogło! Pan Karol Mandel, mściciel srogi, nieubłagany i sprawiedliwy, oskarżając mnie, utrzymywał, że motywem mojej inkryminowanej odpowiedzi była jedynie moja... rasowa nienawiść do żydów, a nie te wszystkie piękne rzeczy, o których mówię. Pan Karol Mandel zabawił się przy sposobności w krytyka literackiego i z większą pewnością siebie niż fachowem przygotowaniem udowadniał, że pisarska działalność moja tę nienawiść do żydostwa ujawnia, dając za przykład moją z panem... Wilhelmem Feldmanem polemikę! Zakończył wreszcie łagodnym, ojcowskim upomnieniem, że człowiek takiej kultury jak ja (skłoniłem się wdzięcznie), nie powinien do pana Izydora Rosenbauma podobnych wyrażen używać i on wobec tego prosi c. k. Sąd o łaskawe ukaranie mnie z uwzględnieniem okoliczności... obciążających.

Napróżno zapytywałem znawcę literatury polskiej, pana Karola Mandla, czy słyszał cokolwiek o moich licznych przekładach z Biblii i z Talmudu, o dramacie żydowskim p. t. Mesyasz, o rozprawach o żydowskim filozofie Spinozie i innym, współczesnym, Socoliu, o odczytach o Ijobie i Pieśni nad Pieśniami, o drukowanych urywkach z poematu Kacierz i tak dalej, z których to wszystkich dzieł moich tęższe raczej pewien że tak powiem tkliwy sentyment do żydostwa, a nie rasowa nienawiść, — napróżno zaklinałem się na wszystko co mi święte, że sprawa z panem Feldmanem nic z rasą i rasowością nie miała do czynienia; pan Karol Mandel okazał chwałebną stałość przekonań i zdania swego nie zmienił.

I ostatecznie zostałem skazany na dwa dni aresztu z prawem zamiany na grzywnę w wysokości trzydziestu koron! Naturalnie zgłosiłem rekurs — nie tyle w nadziei zyskania zwycięstwa w wyższej instancji, jak raczej dla tem głębszej ekspiacji. Jeżeli bowiem ja jestem winien rzeczywiście, że za taką drobnostkę, jak rozesłanie niemieckich ofert na raki do polskiej publiczności nastąpiłem tak brutalnie na honor pana Izydora Rosenbauma, to niechże ten pokrzywdzony kupiec ma satysfakcję, że o winie mojej i karze jak najszybciej dowiedzą się koła i w moralnym oburzeniu jego, zacności chodzące, zaufaniem swoim obdarzą! Zgłosił i mściciel nieubłagany, pan Karol Mandel, równocześnie snadź pomstę za Icka Rosenbauma i Wilhelma Feldmana biorący rekurs od zamiany kary na grzywnę, pragnąc abym osobiście i „własnoręcznie“ kozę odsiedział.

I tutaj prosba do Ciebie, najukochańszy redaktorze! Jeśli nie moja lecz jego wola się stanie i zamkną mnie naprawdę, miej wzgląd na przyjaźń naszą i przyszły mi na pocieszenie za kratę choć kawałek kiełbasy w papierze, a zaręczam Ci, że na Twoją pamięć ze łzami w oczach jeść ją będę i napiszę Ci z wdzięczności bezpłatnie nowe wspomnienia więźnia z Chilonu.

Chciałem Ci jeszcze w zastępstwie X. Wałuza, przeze mnie dzisiaj tak egoistycznie wyrugowanego, donieść, co się dzieje w Zakopanem, napisać coś o wojnie skrzypka Wassermana i usunięciu go z orkiestry u Dzikiewicza, ale wobec pewnych poszlak, że ówże skrzypek... nie jest aryjczykiem, wolę się od tego powstrzymać, aby mnie znowu kiedyś przy sposobności o nienawiść rasową nie posądzono i tego korespondencyą niniejszą nie zadokumentowano.

Sciskam więc tylko dłoń Twoją, zacny Redaktorze, a proszę Cię, pozdrów ode mnie X. Wałuza i niech się na mnie nie gniewa, że go dzisiaj zastąpiłem.

Jerzy Żuławski.

Dzwony Wawelu. Polskie Ghetto.

Odczyty T. Micińskiego.

P. Żuławski spotkawszy mnie na ulicy, kazał mi napisać autoreferat — ale pilno. Czasu pół godziny. Spróbuję go nienapisać.

Bo i dlaczegożby, proszę ja Szanownych Czytelników? czy dlatego, że przed pustą salą zrywałem gardło — choć były bajecznie sprzyjające warunki: ulewa przez cały dzień, potem nagle słońce — akurat do przyjścia na odczyt. Szan. Czytelnik podejrzewa mię naturalnie o ambicję, ba — i chęć zarobienia.

Nie spieram się już o to. Ale zdawało mi się, że mam pewne myśli, któremi podzielić się pragnąłem z najlepszą publicznością polską, z trzech zaborów zjeżdżającą się.

Jeszcze jedna nauczka, żeby nic nie wyobrażać sobie i niczego nie spodziewać się.

W Zakopanem, naturalnie.

A teraz, lękając się, by p. Żuławski nie gniewał się na mnie, że życzeń jego nie spełniam — streszczę autoreferat inny.

W ciągu dziesięciu dni wali deszcz. Pretensya stąd do losu.

Zmuszony kończyć powieść, zamykam się w hotelu. Ba, naprzeciwko okien mych śmietnik i pewne miejsce ozdobnie znaczone dwoma zerami.

Co robią komisye klimatyczne? a, wiem — zapłaciłem dwakroć po 3 korony. Zatem — zbierają pieniądze. I to dobre na ogólną nieoszczędność polską.

Cóż dalej? maleńka sprawa rozlepiania afiszów. Krupówki są zapełnione niemi, inne ulice świecą ich nieobecnością. Zakopane sprowadza się tylko do deptaka na vis a vis dwóch kawiarni, uczęszczanych jak na odpusty.

Mija kwadrans.

Zakończam. Pogoda nareszcie piękna.

T. M.

Pieśń dziadowska o Zakopanem.

Żeby skorzystać
Z sezonu letniego,
Przywędrowałem
Do Zakopanego,
Lecz mię już boli
Z wyciągania łapa:
Z sezonem kłapa.

Tu taternicki
Kuźdy ma rynstunek,
W nim po Krupówkach
Chodzi na flirtunek
I niby w góry
Centów nie bierze;
Myśli, że wierzę!

Przewiąże ci się
Taki gość postronkiem,
Kośtur ma w ręce
I stoi pod „Płonkiem“,
Worek na plecach
Sianem wypchany —
O, boskie rany!

Dawniej gdy ludzie
Z torbami chadzali,
To wnet dziadami
Takich nazywali,
Dziś, że z torbami
Chodzi publika,
To turystyka

Niejedna dama
Kiedy w góry idzie,
Wkłada „kulatki“
O, zgrozo i wstydzie!

Kuźdego kusi
Ten zwyczaj brzydki,
Pokazać łydki.
Niektórzy mają
Jak patyki nogi,
Ze litość bierze
Patrzeć, Boże drogi,
Więc taternicką
Wkładają wate,
By mieć pękate.

W bucikach ćwieki
Zasię wielgie świecą,
Gdy wejdzie do dom
Drzazgi z podłóg lecą,
Ze też przychodzi
Do głowy komu
Robić chlew z domu.

Nie dziw więc że, tu
Wieczór są ciemności,
Bo klimatyka
Dla porządných gości
Chce dać wypocząć
Zmęczonemu oku
Z tego widoku.

H.

Wiadomości bieżące.

Sezon mamy bardzo ruchliwy. Narzekań wprawdzie słycać wokoło dosyć, ale kiedyż ich nie było! Gości z roku na rok zjeżdża do nas coraz więcej, a stale przecież narzekają właściciele hoteli i pensyonatów na ciężkie czasy. A zatem nie goście temu winni. Niestosunkowo do potrzeby zwiększa się ilość pensyonatów, przybywa mieszkań do wynajęcia, nie dziw więc, że nie mogą one wszystkie przez cały sezon być zapełnione. Lepiejby wprawdzie było, by wzmagala się ich jakość, a nie ilość, ale i w tym kierunku postęp pewien daje się zauważyć. Chociaż z roku na rok dopominają się goście o pomieszczenie i utrzymanie tańsze, to przecież znoszą jakoś nasze ceny i stanowczo bez narzekań będą płacili i więcej jeszcze, byle tylko mieli za co. Urządzone poprawnie pensyonaty, hotele i mieszkania będą z pewnością ściągali gości coraz „lepszych“, więc w rękę naszym poprawa stosunków.

Jeżeli obecny sezon jest na ogół mniej liczny i „płoński“, jak poprzedni, to powodem są fatalne stosunki finansowe, które wszystkim dziedzinom naszego ekonomicznego życia dają się we znaki. Powiedzmy sobie jednak, że „jakoś to będzie“, złe minie i uzdrowisko nasze postępować będzie nadal w swem rozwoju.

Rada gminna odbyła wreszcie po kilku nieudanych próbach zebrania koniecznego kompletu, w dniu 10 b. m. swoje posiedzenie. A chociaż nie było bardzo nad czem radzić, to zastępca naczelnika zaprosił nawet na wszelki wypadek zastępców. Obrady nie były interesujące.

Zebrała się ogromna ilość drobnych kawałków do załatwienia, w szczególności zaś podać o rozmaite koncepcje do zaopiniowania, więc trzeba było o nich rozprawić koniecznie. Ponieważ jednak doświadczenie wykazuje, że Starostwo nowotarskie, wydające koncesje, bardzo często wbrew opinii naszej Rady gminnej postępuje, zgłosił jeden z radnych wniosek, by Rada gminna wstrzymała się na przyszłość od wydawania swej opinii. Po dłuższej na ten temat dyskusji, postanowiono jednak nie pozbawiać się tego prawa, wydawać opinie oględnie i użyć wpływu postów sejmowych, by o powagę gminy w tej sprawie wyraźnie się upomnieli.

Na przyjęcie wycieczki Esperentystów uchwalono wyasygnować z kasy gminnej 400 K do rozporządzenia zastępcy naczelnika gminy, jako członka miejscowego gospodarczego komitetu. Wniosek ten przyjęto mimo protestu jednego z radnych, który nie uznając ani języka espe-

ranckiego, ani przewodniej jego idei, wyraźnie przeciwko przyjmowaniu tych gości przemawiał.

XII. Zjazd Delegatów Towarzystwa Domu Zdrowia „Pomoc Bratnia“ odbył się we czwartek 15. b. m. przy licznych udziale delegatów. Sprawozdanie z obrad Zjazdu podamy w najbliższym numerze.

Wiec członków Towarzystwa Tatrzańskiego odbył się 17 b. m. w sali Tow. tatrzańskiego.

Wybór delegata gości do Komisji klimatycznej odbył się 12 b. m. Zainteresowania nie było żadnego. Głosami kilku osób, które się, jako uprawnieni wyborcy, zgłosiły, wybrany został delegatem gości do komisji klimatycznej na rok bieżący (t. j. do przyszłego sezonu letniego, pan Byszewski. Dowiadujemy się, że przeciw temu wyborowi wniesiono protest ze strony osób, które o mającym się odbyć wyborze nie zostały uwiadomione.

Gremium właścicieli hoteli i pensyonatów, broniąc słusznych swych interesów, postarało się w Starostwie o rewizję koncesji pensyonatowych. Z tego powodu przesłuchiwano w ostatnim tygodniu cały szereg osób, które bez uprawnienia przemysł pensyonatowy prowadzą. Wszyscy koncesji nie posiadający, zostali ukarani grzywnami.

Pożar w sklepie Friesa przy ulicy Kościeliskiej wybuchł w nocy z 11 na 12 b. m. Ponieważ strażnica pożarna znajduje się w najbliższym tego sklepu sąsiedztwie, stawiła się w krótkim bardzo czasie, nie wiele jedna miała do roboty, gdyż ulewny deszcz dzielnie ją zastąpił.

Wydawnictwo Tatrzańskie. Ukazała się doskonała mapa Tatr polskich w podziałce 1:37.500 wydana przez księgarnię L. Zwolińskiego, do celów turystycznych zwłaszcza bardzo dobrze zastosowana.

III. część Przewodnika po tatrach Janusza Chmielowskiego, obejmująca Tatry Wysokie od Wagi po Polski Grzebień, opuściła właśnie prasę drukarską. O znakomitej tej książce, jakoteż o wspomnianej wyżej mapie napiszemy obszerniej w następnym numerze.

NADESŁANE.

DO SPRZEDANIA ZARAZ WILLA „JUTRZENKA“ KRUPÓWKI 50

o obszarze dwu-morgowym, nadającym się na wszelkiego rodzaju przedsiębiorstwa.

Wiadomość na miejscu.

PRYWATNE GIMNAZJUM REALNE Z INTERNATEM W ZAKOPANEM

o rozszerzonym planie gimnazyów galicyjskich.

Z dniem 1 września 1912 otwarta klasa I. i II. Z zakresu klas wyższych kursa przygotowawcze.

Zgłoszenia przyjmuje i informacyj udziela Dr B. Gofron.
Zakopane. Willa Szarotka.

Zakopane, ul. Kościeliska willa „Orla“.

Pensjonat St. Węclewskiej

przeniesiony z willi Warty.

Pokoje wygodne, słoneczne z widokiem na góry,
z werandami oszklonemi.

Ceny umiarkowane.

Ceny umiarkowane.

Hotel i Restauracja

„Staszczkówka“

Zakopane, Krupówki 15.

Pokoje słoneczne i suche. — Oświetlenie
elektryczne. Kuchnia doskonała. Powozy
i landa na miejscu. Bilard piramidkowy.

CENY PRZYSTĘPNE.

Szkoła prywatna

K. Praussa

w Zakopanem.

Zapisy do szkoły i internatu przyjmuje oraz
wszelkich wyjaśnień udziela Zarząd. Biuro
otwarte codzień prócz świąt i niedziel od godz.
3-ciej do 4-tej p. p. przy ulicy Przecznicza L. 23.

MAGAZYN FUTER

Stanisława Wrońskiego Synów

Kraków, Plac Szczepański Nr. 2

poleca futra w wielkim wyborze.

PIERWSZORZĘDNA PRACOWNIA.

LISTA GOŚCI

od dnia 8 sierpnia do 15 sierpnia 1912 roku.

Adamik Franciszek	Morawa	pod Sobieskim
Adamik Jarosław	"	"
Adjukiewicz Kazimierz	Lwów	Szałas "
Adamczyk Władysław	Biała	H. Morskie Oko
Armer Roman Józef	Podgórze	Pomoc Bratnia
Agarrotti Cezaryl	Colombáro	Z. dra Chramca
Aczkiewicz Marya	Lwów	"
Anders Franciszek	Biała	Marysin
Anders Antoni	Cieszyn	"
Antoniewska Zofia	Hamburg	Klemensówka
Antoniewska Honorata	Kraków	"
Arzt dr. Karol z żoną	Wadowice	Staszczkówka
Arbeits Maurycy z żoną	Bielsko	"
Antonowicz Stan. z córką	Wołyńska gub.	Litwinka
Andruszczko Stefan z żoną	Lwów	H. Morskie Oko
Barcewicz Stanisław	Warszawa	"
Bardzki Stanisław	Lwów	Klemensówka
Branikowa Marya	Odessa	"
Barylski Jan	Noworadomsk	Pomoc Bratnia
Bar Konstancya z córką	Stryj	H. Warszawski
Barzykówna Helena	Bochnia	pod Sobieskim
Balthazar Helena	Czechy	Bystre 1259
Bartkówna Salomea	Lwów	Marysin
Baraniecka Zofia	Kraków	Kubinówka
Bleicher dr. Józef z rodziną	Przemysł	Gerlach
Bek Józef	Limanowa	Staszczkówka
Bemowa Malwina	Kraków	Płazówka
Berkan Władysław z synem	Charlottenburg	Gerlach
Biały Władysław	Radłów	Kościeliska
Bieder Edmund	Kraków	H. Centralny
Biegelenen Kopel	"	Imperial
Biechoński Wojciech	Lwów	H. Morskie Oko
Bialikiewicz Marya z siostrami	Sanok	Płazówka
Bilwinówna Łucya	Kraków	Klemensówka
Białowa Janina	Miechów	H. Turystów
Bielenia Marya	Warszawa	pod Bratkami
Bieszczatówna Janina	Krosno	Dworek
Bisanz Gustaw z córkami	Lwów	Żubień
Borucki Leon z rodziną	Włocławek	Marya
Brzozowski Władysław	Sanok	Szałas
Bobieńska Mina	Warszawa	Olcza
Borowski Janusz	Radom	Warszawianka
Borysławska Sylwia	Lwów	H. Warszawski
Borkiewicz Julian	Kielce	Z. dra Chramca
Bronikowska Oppeln O. z córką	Dworszowice	"
Boziewicz Anna z córką	Mogiła	"
Broniewski Tarnawy Andrzej	Lwów	pod Gubałówką
Bogdańska Helena	"	Polonia
Bross Lazar	Kraków	Wanda
Bogacki Władysław	"	Leśniakówka
Bomecki Bolesław	Podgórze	Kościeliska 7
Broder dr. Herman	Wiedeń	Kościeliska 61
Budny Kazimierz z rodziną	Warszawa	Z. dra Chramca
Brunerowa Marya Stella z cór.	Kraków	do Pardałów. 4
Buki Dora	Warszawa	H. Morskie Oko
Bulanda dr. Edmund	Kraków	Podlasie
Burzyński dr. Stanisław	Wiedeń	H. Sport
Buchstal dr. Salomon z rodz.	Lwów	Obrochtówka
Bubenik Józef	Praga	H. Centralny
Buttler Aleksander z rodziną	Mińsk	Klemensówka
Budkowski Antoni z żoną	Kraków	H. Warszawski
Brułiński Maryan z rodziną	Lwów	H. Centralny
Brun Artur	Gdańsk	H. Starmary
Bydałek Czesław	Poznań	Kujawianka
Callier Bronisław	Borysław	Wanda
Celewicz Ludwik	Warszawa	H. Kuliga
Ciołkosz Kasper	Tarnów	Jasna
Cichomski dr. Stanisław	Kraków	H. Sport
Ciechomski Konrad	"	Krywań
Ciszecy Karol, Bronisława	Lwów	pod Sobieskim
Cyrankiewicz Stanisława	Kraków	H. Warszawski
Cyprian Paulina z rodziną	"	Wrzos
Chudyba ks. Stanisław	"	Jordanówka
Chudzikowski Jan z żoną	"	H. Sport
Chmielowski Antoni	Lwów	Wójtówka
Chyczewska Stanisława	Płock	Konstantynówk.
Chmielewska Wanda z córką	Warszawa	H. Morskie Oko
Chrzęszczewska Hanna i J.	"	Piotrkowianka
Czerwińska Leokadya	Kraków	H. Sport
Czerski dr. Stanisław	Zółkiew	Marya
Czerwińska Aleksandra z syn.	Kraków	Fortunka
Czudecówna Helena	Rzochów	pod Gubałówką
Czajewska Anna z dziećmi	Warszawa	Zagórze
Czajewska Walentyna	Kaukaz	"
Czajkowski Józef z żoną	Kraków	H. Morskie Oko
Dahligowa Laura	Berlin	Klemensówka

Danlec Władysław	Bochnia	Jasna	Haller Hallenburg Karol	Wiedeń	Warszawianka
Dadał ks. Stanisław	N. Sącz	Szkolna 10	Herzberg Regina	Zurych	Chłabówka
Daniel dr. Ryszard	Wadowice	Kasprucie 33	Hellman Marya z córką	Król. Polskie	Hoża
Dąbrowski dr. Witosł. z rodz.	Warszawa	Klemensówka	Herzowa Marya	Król. Polskie	pod Sobieskim
Dratówna Helena	Chrostowo	Janina	Horzówna Romana	Król. Polskie	pod Robieskim
Dawid dr. Maksymilian	Przemyśl	Wanda	Heyrna Stanisław	Jaworzno	Staszczkówka
Dawidson Stanisław z rodz.	Sosnowice	Podlasie	Hirschler Dr. Jan	Lwów	Z. Dra Chramca
Dąbrowska Aleks. z córką	Warszawa	Jolanta	Hoffman Kazimierz	Sosnowice	Borek
Dąbrowski Tadeusz z żoną	Kraków	H. Morskie Oko	Horodyska Helena	Kozowa	Ukraina
Drewita Laura	Król. Polsk.	H. Turystów	Hołubowicz Stanisław	Strzyżów	Wanda
Deisenberg Władysław	Kraków	H. Morskie Oko	Howath Juliusz	Budapeszt	H. Sport
Dzierżyński dr. Franciszek	Nisko	Zawrat	Ihnatowicz Tadeusz	Lwów	Limba
Dieth Antoni	Kraków	Grunwald	Iwańczykówna Marya	Sanok	Borek
Dziadulewicz Wacł. z żoną	Warszawa	Skibówka 17	Illg Karol	Podgórze	Kościeliska 7
Dinnwał Roman	Bóbrka	H. Kuliga	Jakubowski Antoni	Nowy York	H. Stamary
Dobrowolski Stanisław	Rzeszów	Z. dra Chramca	Jasiewicz ks. Tadeusz	Bruchnel	Staszczkówka
Dworzaczek Marya z córką	Warszawa	Polonia	Jasiewiczowa Eleonora i Aleks.	Brześć	Staszczkówka
Domicz Teodor z żoną	Moskwa	Jordanówka	Jachowska Julia	Kraków	Bystre 7
Dworski Emenuel z żoną	Lwów	Z. dra Chramca	Jaśkiewicz Bronisława	Warszawa	Dworek
Dworzaczek Julian	Warszawa	Jordanówka	Janikowa Marya	Kałuż	Zacisze
Dulewski Stanisław z żoną	Stryj	H. Warszawski	Jakubski Dr. Antoni	Lwów	H. Sport
Dunin Edward	Warszawa	H. Centralny	Jabłońska Zofia	Sosnowiec	Bystre 6
Dziubiński Karol	Tarnów	Janina	Jastrzębski Michał z żoną	Sosnowiec	H. Sport
Eismont Karolina z córkami	Kijów	H. Sport	Jeziorowski St. z matką i s.	Król. Polskie	pod Sobieskim
Engelbrecht dr. Alojzy z synem	Praga	Skibówki 19	Jędralski Zygmunt z żoną	Będzin	Murań
Estreicher Stanisław	Kraków	Podlasie	Jerzabek Marya Zofia	Lwów	Cicha
Ellnerówna Eugenia	Przemyśl	H. Morskie Oko	Juskiewicz Adam	Petersburg	Z. Dra Chramca
Faldowski Władysław	Siedlce	do Rojów 1332	Jurkiewicz Dr. M. z żoną	Kołomyja	H. Morskie Oko
Falkiewicz Stanisław	Lwów	Braun			
Fass Sala z rodz.	Brzozów	Sas			
Falewskie Jadwiga i Marya	Lwów	Grunwald			
Frankówna Stefania	Sambor	Szałas			
Flechner Dr. Feliks	Lwów	Szałas			
Fedek Dr. Wiktor z bratem	Warszawa	Chramcówki 5			
Frenkiel Daniel	Kraków	Szałas			
Ferens Ferdynand z żoną	Lwów	Modrzejów			
Feliński Kazimierz	Kraków	H. Morskie Oko			
Filipkiewicz Jan z żoną	Kraków	Georgea			
Fischlowitzowa Salom. z rodz.	Kraków	Płazówka			
Friedel Seweryn	Tarnopol	Czarny Staw			
Filipek Michał	Kraków	Krupówki 62			
Fogelman Aleksander	Lwów	Helena			
Froński Władysław	Tarnopol	Krupówki 51			
Fuchs Zygmunt	Lwów	Kubinówka			
Fryberówna Janina	Warszawa	H. Sport			
Garatowska Stefania	Czernichów	Skibówki 17			
Grażyński Michał	Kraków	Promyk			
Gałuża Antonina	Lwów	pod Bratkami			
Glassberg Zygmunt	Drohobycz	Warta			
Grabowska Helena	Warszawa	H. Morskie Oko			
Gangelewitsch Tatiana	Warszawa	H. Warszawski			
Gabotszy Zdzisław	Lwów	Turnia			
Glazerowa Zofia	Ustrzyki Dolne	H. Turystow			
Galik Edward	Brzozów	Jordanówka			
Garfunkel Anna z siostrą	Brody	H. Turystów			
Gawrzycka Jadwiga	Staniątka	Z. Dra Chramca			
Grabowski Kazimierz	Zbiętka	H. Morskie Oko			
Gaweł ks. Stanisław	Rzeszów	Schronisko N.			
Grabowska Stanisława	Lwów	H. Sport			
Grzegorzewski Marian z żoną	Koprzewnica	Czarny Staw			
Geschopfowa Wiktorya z cór.	Lwów	Płazówka			
Greczner Cecylia	Sanok	Grabówka			
Gerłowska Faustyna	Warszawa	Lida			
Giboszewski Władysł. z żoną	Kraków	pod Sobieskim			
Ginałowski Cypryan	Kielce	Z. Dra Chramca			
Gibasówna Ludmiła	Łopatyn	H. Kuliga			
Gliška Helena z córką	Myślenice	H. Kuliga			
Gorczanowa Marya	Zakrzówek	Staszczkówka			
Golec Jan	Tarnów	H. Morskie Oko			
Grodzicki Wacław	Kraków	H. Morskie Oko			
Gottlieb Gaszłakiewicz St.	Mościska	Szałas			
Gwozdecki Gustaw	Paryż	Kościeliska 521			
Gross Salomea	Kraków	pod Bratkami			
Gorecki Antoni z żoną	Warszawa	Warszawianka			
Górska Wanda	Warszawa	Turnia			
Glauczykowa H. z córkami	Kraków	Z. Dra Chramca			
Gorylewicz Emilia	Kałuż	Modrzejów			
Grossowa Jadwiga	Warszawa	Wanda			
Gonet Franciszek	Kraków	Wanda			
Górkowa Wanda	Kraków	Staszczkówka			
Głowacki Alojzy	Lwów	H. Morskie Oko			
Goldberg Seweryn	Moskwa	Klemensówka			
Goedel Maryan	Lwów	Kasprucie 60			
Gustowska Zofia	Kraków	Jerzewo			
Gruszczynski Ignacy Wacław	Warszawa	Leśniakówka			
Guzikowska Julia z córkami	Kraków	Liliana			
Grudzielski Kazim. z żoną	Montjoie	Wanda			
Hampłowa Anna	Warszawa	H. Morskie Oko			
Haszłakiewicz Gottlieb Stan.	Mościska	pod Bratkami			
Haas Rozalia	Przemyśl				

W. RYBCZYŃSKA

== MASAŻ OGÓLNY, ==
 TWARZY, KOSMETYCZNY.

Zakopane, ul. Krupówki 17

== w oficynie. ==

Karczówna Wilhelmina	Lwów	Klemensówka
Karpina Wiktor	Lwów	Grabówka
Karpiak ks. Jarosław	Lisko	Polonia
Krajewski Marcelin	Lwów	Sobczakówka 5
Karmelowa Marya z rodz.	Kraków	Królewianka
Kwaśnicki Paweł	Morawa	H. Sport
Kamiński Antoni	Paryż	H. Sport
Krähsmaier Otto	Wiedeń	Kościeliska 61
Kaczyński Wincenty z siostrą	Warszawa	Zacisze
Krakówna Anna	Mościska	H. Morskie Oko
Kwaśniewska Wanda	Warszawa	Murań
Kapałka Franciszek	Lwów	H. Centralny
Kahl Eugeniusz	Warszawa	Z. Dra Chramca
Krasuski Wacław	Lwów	Płazówka
Kauski Władysław	Lwów	H. Morskie Oko
Krause Janina	Kraków	Podlasie
Knopówna Amalia	Lwów	Liliana
Kalinowski Władysław	Kraków	Janina
Kretz Dr. Józef z żoną	Złoczów	Liliana
Kleczkowski Henryk	Sosnowiec	H. Sport
Kretschmer Kazimierz	Lwów	Czarny Staw
Krzemieniewski L. z żoną	Piotrków	H. Morskie Oko
Kleinerman Malwina i Ester	Moskwa	Marszałkowska
Kilińska Janina	Kraków	Szopenówka
Kwiątek Stefan	Gołonóg	Pomoc Bratnia
Kligman Ruwin	Wołyń	Braun
Kwinta Wojciech z rodz.	Oświęcim	H. Centralny
Klima Jarosław	Praga	"
Kittay Herman z rodziną	Tarnów	do Rojów 49
Kiersnowski Dr. Stan. z rodz.	Kijów	H. Morskie Oko
Kwiczala Zofia	Tarnów	Kalina
Kiedromowa Zofia	Dąbrow. (Śląsk)	Ogrodowa 4
Kwiatkowski Józef z żoną	Gub. Grudz.	Nosal
Kotfis ks. Błażej	Dabin	Szkolna 10
Kopczyński Bolesław	Kraków	Kasprucie 60
Kossak Marya	"	H. Stamary
Korusiewicz Kazimierz	Warszawa	Fortunka

Kondratowicz Hieronima	Warszawa	H. Stamary	Malanek Władysław	Strzyżów	Wanda
Kornicki Wojciech	Zywiec	Szopenówka	Machenfort Samuel	Wiśnicz	H. Morskie Oko
Kornicki Dr. Michał	"	"	Majta Franciszek	Kraków	Skoczyska
Korzeniowski Dr. Józef	Kraków	Jerzewo	Marciszewska Aniela	Jeleń	Pod Gubratów.
Kowalski Władysław	Błędowna	Sienkiewicza 12	Matulani ks. Jan	Gabice	Jerzewo
Korn Anna	Kraków	Nosal	Makowski Stanisław	Kraków	Żubień
Kowalska Władysława	"	pod Bratkami	Majsterek Władysław	Warszawa	Warszawianka
Kos Andrzej z żoną	Krosno	Grunwald	Maler dr. Ignacy	Kraków	H. Morskie Oko
Kostyr Marya	Warszawa	Gerlach	Madziarówne, Helena, Marya i Jadwiga	Leńcze	Staszeczkówka
Kozawryk Paweł	Gorz	H. Morskie Oko	Masłowski Antoni z córką	Kraków	Szałas
Kowalski Leon z żoną	Warszawa	Sienkiewiczów.	Markowski Michał	Kęty	H. Sport
Korczyński Edmund	Kraków	H. Morskie Oko	Meyna Emilia	Warszawa	Z. Dra Chramca
Komorński Stefan	"	H. Sport	Menela Stanisław	Lwów	H. Turystów
Kozłowska Iza	Warszawa	Konstantynówk.	Menschek dr. Henryk	Kraków	Pod Sobieskim
Kononowicz Władysław	"	Grunwald	Mende January	Poznań	H. Centralny
Kochanowska Marya	Warszaw. Gub.	Kujawianka	Mellerowicz Władysław	Warszawa	Turnia
Kowalewska Izabella	Sosnowiec	Bystre 6	Mendówna Zuzanna	Lwów	H. Turystów
Klosé Aniela	Przemyśl	Nieczuja	Mendinger Władysław	Oświęcim	Zacisze Zakop.
Krupińska Leontyna	Łódź	Liliana	Mecner Jan	Zawiercie	Jurand
Kujawski Teofil z córką	Warszawa	Polonia	Mecnarowska Zofia	Kraków	Klemensówka
Kuczłowska dr. Wanda	Szwajcarya	Chłabówka	Męcińska Maryla	Drezno	Grabówka
Kusianowicz Ernestyna	Nowy Sącz	pod Sobieskim	Michalska Marya	Poznań	Klemensówka
Kulma Dominik	Bochnia	"	"	"	"
Kusztelanówna Iza	Poznań	Zawrať	"	"	"
Kutenówna Róża	Lwów	Jagienka	"	"	"
Kurowski Jan	Nowy Sącz	H. Sport	"	"	"
Kurtzer Markus z rodz.	Brody	Zośka	"	"	"
Kuhlówna Zofia	Kraków	Krupówki 55	"	"	"
Kuhlowa Marya	"	"	"	"	"
Krzyżysiak Feliks	Gorlice	Płaszówka	"	"	"
Krzywoszevska Izab. z synem	Warszawa	Z. Dra Chramca	"	"	"
Krysakowski Henryk	Strzyżów	Wanda	"	"	"
Krynicky Stanisław	Lwów	Wanda	"	"	"
Krzyształowski Franciszek	"	Ukraina	"	"	"
Langberg Tauba	Buczacz	Nowotarska 16	"	"	"
Ładzińska Marcelina z córką	Bóbrka	Skibówki 17	"	"	"
Lapińskie Zofia i Stefania	Kraków	Krupówki 55	"	"	"
Laub Anna z dzieckiem	Mirocin	Wzlot	"	"	"
Ladowski Leon	Kraków	H. Stamary	"	"	"
Lemkram Juliusz	Wiedeń	H. Morskie Oko	"	"	"
Lewandowski ks. Piotr	Szczepanów	Szkolna 10	"	"	"
Lebenstein Helena	Kraków	Kasprusie 60	"	"	"
Leinkram dr. Michał z żoną	"	Obrochtówka	"	"	"
Lesiewicz Władysław z rodz.	Warszawa	H. Centralny	"	"	"
Ligęzianka Helena	Śląsk austr.	Borek	"	"	"
Liściecka Bronisława	Warszawa	Nieznana	"	"	"
Ligęza Michał	Dąbrowa Gór.	Murań	"	"	"
Liściecka Czesława	Poznań	Gerlach	"	"	"
Łozińska Marya	Lwów	Podlasie	"	"	"
Loria Fanny z córką	Kraków	Krupówki 70	"	"	"
Łozińska Fryderyka i Marya	Lwów	Słoneczna	"	"	"
Lossow Aleksander z żoną	Warszawa	Z. Dra Chramca	"	"	"
Löwenstein Józefa z córkami	Kraków	Zośka	"	"	"
Łubieńska Jadwiga	Krakowiec	H. Warszawski	"	"	"
Łuczko Ignacy	Rzeszów	H. Morskie Oko	"	"	"
Lubelski Alfred z żoną	Paryż	Bohdanówka	"	"	"
Machnicka Helena	Żyrardów	Chramcówki 24	"	"	"
Masłowska Helena	Poznań	Klemensówka	"	"	"
Markheimówna Bronisława	Podgórze	Dora	"	"	"
Machniewicz Kazimiera	Radymno	Staszeczkówka	"	"	"
Mazur ks. Kasper	Tarnów	Szkolna 10	"	"	"
Maluty Stanisław	Kraków	Georgia	"	"	"
Majewski Antoni	"	H. Morskie Oko	"	"	"
Maiss Henryk	Bochnia	Helena	"	"	"
Martynowycz ks. Orest	Wysowa	Polonia	"	"	"
Martynowicz ks. Emil	Przemyśl	"	"	"	"
Malchin Jerzy z żoną	Hamburg	H. Morskie Oko	"	"	"
Matakiewicz dr. Antoni	Tuchów	Szkolna 10	"	"	"
Majewski Karol	Warszawa	Liliana	"	"	"
Marek Czesław	Wiedeń	Z. Dra Chramca	"	"	"

Parcele budowlane

w Zakopanem, przy ul. Chałubińskiego, front między Dorą a Żbyszkim i za potokiem, w obszarze około 2 1/2 morga, z drzewostanem, zaraz staro do sprzedania w całości lub **pojedyncze parcele**. Drogię od ul. Chałubińskiego i most przez potok zbuduje właściciel w jesieni b. r.

Bliższych wyjaśnień udzieli

p. Rozmus, willa Jordanówka.

Miączyński Paweł	Kraków	H. Morskie Oko
Miciński Tadeusz	Warszawa	H. Turystów
Miziewicz Andrzej	Lwów	H. Turystów
Miziewicz Marya z córką	Podgórze	H. Turystów
Misiewicz Edward	Kraków	Murań
Milanicz Jan	Sambor	Filochówka
Miettowa Stanisława z córką	Kraków	Kasprusie 20
Mika Berta	Czerniowce	Saryusz
Mitkiewicz Kazimiera	Warszawa	Jutrzenka
Monias Bruno Leo	Mor. Ostrawa	Czarny Staw
Mogielnicka Karolina	Warszawa	Gładka 245
Mrozowski Maksymil. z żoną	Lwów	Dora
Moskwa Franciszek z rodz.	Kraków	Kasprusie 54
Monderer S. z córką	Bochnia	Warta
Mochlińska Immakulata	Kęty	Żubień
Morawski Antoni	Krakowiec	H. Warszawski
Morączewski Maciej z żoną	Lwów	Jagienka
Mokrzyński Karol	Warszawa	H. Morskie Oko
Mokrzycka Malwina z rodz.	Zakopane	Wisła
Modyczo Kazimierz	Trembowla	Krupówki 51
Modrzycki Izidor	Biała	Z. dra Chramca
Munkacsy Józefa	Trenczyn	Kościeliska 43

Telefon 330.

Telefon 330.

A. HAWĘŁKA
C. K. DOSTAWCA DWORÓW

poleca:

Kawior niesolony, Szynka westfalska, Łosoś świeży, Bulion, Kapłony styryjskie, Alberty angielskie, Piou Piou, Marmelady ang., Jamés, Herbata Rangala, znakomity Porter ang., wytrawne Wino Wermuth, Wino pomarańczowe, Starka litewska, Wino francuskie i Bordeaux.

Firma urządza zimne bufety, podania weselne, bankiety na prowincyi. — Cenniki na żądanie gratis.

Müller ks. Stefan	Nowy Sącz	Szkolna 10	Pisarska Janina z córką	Kraków	Nowotarska 20
Naleszkiewicz Alfred z żoną	Kijów	Stamary	Piekarska Zofia	Petersburg	Podlasie
Nawrocka Wanda	Berlin	Klemensówka	Piątkowska Marya	Kraków	H. Warszawski
Napiórkowski Bolesław	Król. Polskie	Dora	Piątkiewicz Jan	Warszawa	H. Morskie Oko
Napodiewicz Zofia i Jerzy	Lwów	Eliasówka	Pięchowska Anna z córką	Warszawa	Kubinówka
Nattel Anna	Kraków	Kościeliska 521	Piński dr Mieczysław	Warszawa	H. Morskie Oko
Natanson Kazimierz	Warszawa	Z. dra Chramca	Piątowski dr Stanisław	Radom	Z. dra Chramca
Neustein Edmund	Sambor	Nowotarska 4	Pitter Ferdynand z synem	Lwów	Staszczkówka
Niwiński Roman	Tarnów	Staszczkówka	Pietraszkiewicz Jadwiga	Bochnia	Warta
Niepokoczycki Stanisł. z rodz.	Piotrków	H. Morskie Oko	Postolska Zofia	Wiedeń	H. Stamary
Nikiewicz Mieczysław	Warszawa	H. Morskie Oko	Popiel - Sulima Zygmunt	Gorlice	Liliana
Nikiewicz Wacław	Kraków	H. Morskie Oko	Półczyńska - Janta Helena	Poznań	Modrzejów
Niesiołowski Jan	Wieliczka	Pod Sobieskim	Pohlwa Wiktoria z córkami	Podole Ros.	Zagórze
Notzówna Marya	Potok	Kalina	Poźniak Juliusz	Kraków	Pod Bratkami
Nowak Józef	Kraków	Pod Sobieskim	Prokesch Władysław z rodz.	Kraków	Zamoyskiego 18
Nowicki Józef	Kijów	H. Centralny	Porańska Wanda	Warszawa	Zacisze
Nowosielski dr Zygmunt	Drohobycz	Z. dra Chramca	Pospiełow Aleksander	Tomsk	H. Morskie Oko
Nowakówna Emanuela	Kalników	H. Morskie Oko	Pożymski Edmund	Warszawa	Wójtówka
Noworolska Zofia z rodzeńst.	Kraków	Skibówka 12	Probstein dr Leon z żoną	Przemyśl	Wanda
Noworolska Stanisł. z rodz.	Kraków	Skibówka 12			
Nowotny dr Franciszek	Kraków	Osobita			
Nowakowski Władysław	Warszawa	Niecuja			
Oksza Stanisław Józef	Warszawa	H. Centralny			
Odziomek ks. Antoni	Tarnów	Szkolna 10			
Ostrowski Wiktor	Jarosław	H. Morskie Oko			
Oleksyn Helena	Kraków	Klemensówka			
Owsikowska Stanisława	Lublin	George'a			
Oderfeld Stefan	Warszawa	Z. dra Chramca			
Orzechowski dr Kazimierz	Lwów	Z. dra Chramca			
Obrzutowa Marya	Czechy	Z. dra Chramca			
Oleśnicka Elżbieta	Mościska	H. Morskie Oko			
Orcholski Kazimierz	Toruń	Jerzewo			
Ogiński Zygmunt i Helena	Kraków	Czarny Staw			
Oleśnicki Izidor	Czarna	H. Morskie Oko			
Osuchowski Tadeusz	Lwów	H. Morskie Oko			
Opieńska Marya	Lwów	Gencyana			
Prądyńska Anna	Król. Pol.	Sobczakówka 5			
Pachucka Marya	Kraków	Klemensówka			
Papouškówna Adela	Czechy	Z. dra Chramca			
Pawliża dr Józef	Wiedeń	Kościeliska 58			
Paszkowska Matylda z córką	Wilno	Szałas			
Pawlik dr Stefan	Dublany	Osobita			
Perucki Karol z żoną	Turka n Stryj.	Nowotarska 4			
Pełka Antoni	Warszawa	Staszczkówka			
Pelz Józef z rodz.	Dobczyce	Staszczkówka			
Pelewicz Teodory z żoną	Brzeżany	H. Kuliga			
Preissówna Amelia	Kraków	Gerlach			
Przedziecki Stanisław	Lwów	Krupówki 51			

Modrzejów ul. Jagiellońska 3.

Pensjonat nowy z komfortem urządzony.
Doborowa kuchnia. Położenie na stokach
Antałówki, zdala od kurzu. Własny park.
Pension od 7 koron.

Prokl Kazimierz	Lwów	H. Warszawki
Pomaski Jan	Gub. Suwalska	H. Stamary
Podkowicz Stanisław	Rzeszów	Z. dra Chramca
Poturański Władysław	Podgórze	Piotrkowianka
Porebski Stanisław z żoną	Kraków	H. Centralny
Podhorski - Okołów Cezar	Warszawa	Warszawianka
Puskarz ks. Jan	Straszcin	Szkolna 10
Pruszyńska Irena z synem	Warszawa	H. Warszawski
Pulkowska Walentyna	Poznań	Janina
Płużczewski Witold	Moskwa	H. Warszawski
Przybułski dr Bolesław	Gorlice	H. Sport
Przybyłowicz Aniela	Kraków	Litwinka
Rapaport dr Józef	Drohobycz	H. Morskie Oko
Rakiewicz Wiktoria z synem	Częstochowa	Staszczkówka
Rackmann Zofia z rodz.	Warszawa	Podlasie
Raczyński Jan	Kraków	Szopenówka

Centralne Biuro Spedycyjne W. BUJAŃSKIEGO Nast. Kraków, Hotel Drezdeński.

Największe w kraju przedsiębiorstwo przewozu mebli i biuro spedycyjne.

Uskutecznia spedycje wszelkiego rodzaju i formalności cłowe.

Regularny ruch ekspedycyjny do Rosyi i odwrotnie. Ekspedycja pakunków podróжных. Własne składy do przechowania mebli. Wzorowe opakowanie dzieł sztuki. Dom bankowy i kantor wymiany. Bilety kolejowe okrężne.

Specjalny dział: Międzynarodowe biuro wynajmu mieszkań.

Nowy „Galic. Rozkład jazdy“ z cenami biletów i mapą kolejową 20 h. : Wszędzie do nabycia.

Rządowo uprawniona

Fabryka wód mineralnych sztucznych
i specjalnych leczniczych

pod firmą

K. RZAÇA i CHMURSKI

w Krakowie, ul. św. Gertrudy L. 4

wyrobia pod kontrolą Komisyi Przemysłowej Tow. Lek. Krak.
polecone przez toż Towarzystwo

WODY MINERALNE SZTUCZNE

odpowiadające składem chemicznym wodom: Bilińskiej, Gesshüblerskiej, Selterskiej, Vichy, Maryenbadzkiej, Homburg, Kissingen, tudzież

SPECYALNE LECZNICZE

jak: litową, bromową, jodową, żelazistą, kwaśną, oraz wody lecznicze normalne z przepisu Prof. Jaworskiego.

Sprzedaż częstkowa w aptekach i drogueryach. — Cenniki na żądanie franco.

Rongusz Jan z rodz.
Rogulewicz Aleksander z córką
Ruszkowski Roman
Rudnicki Julian z córką
Ruszewski Wilhelm
Rychwicki Bazyle z rodz.
Rychterowa Marya z rodz.
Słączka Roman
Skwarzyński Adam
Sami Arnd
Sanocka Eugenia i Marya
Sarnecki Kazimierz
Sarnecka Marya Jadwiga
Sahankowa Zofia
Sławiński Kazimierz
Skarzyński Rajmund
Słaski Jerzy z żoną
Samcowski Jan z rodz.
Semenek Ksawera
Senior Henryk
Seeliger dr Ferdynand z rodz.
Sper Ignacy
Sperling Juliusz
Seeliger Aleksander
Swięckowa Marya
Silberzweig Chaje
Smierzkański Władysław z żoną
Swierz dr Witold
Springer dr Zoltan
Skirliński Jan
Scisło Franciszek z synem
Sikorówna Helena
Światłowski Władysław z żoną
Simko dr Jan z rodz.
Skoczylas Ludwik
Sobolewska Zofia
Sobolewska Mira
Smolski dr Józef
Starzeński dr Józef
Sternhell Bernard z żoną
Stebnowski Jan
Strusiówna Filipina
Stankiewiczówna Zofia
Stanisławski Adam
Starkiewicz Antoni
Stroner Jadwiga
Stojowski Zygmunt i Marya
Stera Teobor
Stefański Józef
Staich Aleksander
Schmidt Henryk
Schultz Karol
Schneeweiss Ignacy
Schmuc Adam
Schaefer Stefan
Schrager dr Izidor z rodz.
Schönfeld Gizela z rodz.
Schenker dr Mojżesz z rodz.
Schramm dr Hilary
Schuppler Gabryella
Schlesinger Antoni
Szejnert Henryk z żoną
Szajnokowa Jadwiga z córkami
Szymawski dr Ludwik
Szurek dr Jan
Skołuba Tapeusz
Soldinger dr Henryk z ojcem
Souku Jan
Sołtyśńska Anna
Sroczyński Michał

Czerniowce
Sosnowiec
Wiedeń
Warszawa
Pabianice
Kraków
Częstochowa
Sanok
Rohatyn
Lwów
Przemyśl
Kraków
Kieliczka
Tyczyn
Warszawa
Król. Polskie
Kraków
Król. Polskie
Stryj
Łódź
Wiedeń
Kraków

"
" " " " " "
Rzeszów
Podgórze
Niemyce
Kraków
Węgry
Kryspinów
Kraków

"
Warszawa
Węgry
Lwów
Warszawa
Podgórze
Żyrardów
Lwów
Stanisławów
Kraków

"
Wilno
Łódź
Dąbr. Górnicza
Staniątki
Nowy York
Szarlej
Kraków

"
Biała
Arad
Jarosław
Strzyżów
Poznań
Kraków

"
Brzeżany
Lwów
Wiedeń
Lwów
Król. Pol.
Łańcut
Łowicz
Bochnia
Lubrina
Wiedeń
Praga
Ks. Pozn.
Borysław

Saryusz
Piotrkowianka
H. Turystów
Kościeliska 40
Sienkiewiczów.
Eliaszówka
Helena

Szałas
do Rojów 1332
H. Morskie Oko
Królewianka
Chłabówka
Chłabówka
Z. Dra Chramca
Z. Dra Chramca
H. Morskie Oko
H. Morskie Oko
Nieczuja
Lida
Kmicic
H. Turystów

H. Morskie Oko
H. Morskie Oko
H. Morskie Oko
H. Kuliga
Str. Polana 783
Podlasie
Jordanówka
H. Morskie Oko

H. Morskie Oko
Grabówka
Jasna
H. Kuliga
H. Morskie Oko
Szałas
Smreczana
Smreczana
Smreczana
Gerlach

H. Morskie Oko
Lijana
Skibówka 12
Szałas
H. Morskie Oko

"
H. Turystów
Z. dra Chramca
Mimoza
Krupówki 57

"
Staszczkówka
H. Morskie Oko
Z. dra Chramca
Wanda
Polonia
Podlasie
Królewianka

Bohdanówka
H. Morskie Oko
Kalina
Klemensówka
Nieczuja
Litwinka
Podlasie
H. Morskie Oko

"
Imperial
H. Centralny
Janina
Z. dra Chramca

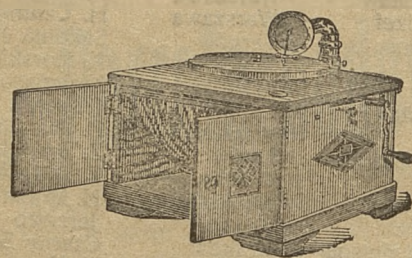
Raczyński Józef
Raganowicz Cecylia
Rauszer Kazimierz z żoną
Raciborski Maryan
Randań Jadwiga
Radyk Stefan
Raczyńskie Marya i Janina
Reinert Helena
Reichstein Stefan
Rzepecka Józefa
Reklewski dr Jan

Kraków
Sieniawa
Kraków
Kraków
" " " " " "
Podgórze
Kraków
Warszawa
" " " " " "
Rabka
Kraków

Szopenówka
Kujawianka
Fortunka
H. Morskie Oko
Kmicic
Kościeliska 7
Warszawianka
H. Kuliga
Chłabówka
Zacisze
H. Morskie Oko

Na wyjazd do letnisk i zdrojowisk zaopatrzyć się należy w

Pathéphon bez tuby

który łączy w sobie
zalety: nadzwyczaj-
nej trwałości płyt,
czystej i zna-
komitej
reprodukcji

wygodnego, bez kłopotu
transportu.

Cenniki darmo i oplatnie.
Ciągłe nowości w płytach.

Odpędza nudy. :: Gra do tańca.

Stefan Grudziński i Tadeusz Berger

Kraków, ulica Szewska L. 22/z. Telefon Nr. 305.

Reniewicz Marya
Remer Edward
Rzeczykowska Stefania
Renner dr Herman z żoną
Rzeszowscy Stanisław i Jan
Ręczlerski Ludwik z żoną
Rittigstein Artur
Ritterman Joachim
Romański Wiktor
Rosenfeld Aleksander
Roszkiewicz Helena
Roźmiłowska Jadwiga

Warszawa
Zator
Król. Pol.
Hansfort
Rownica-Kraków
Warszawa
Lwów
Kraków
Jarosław
Grybów
Lwów
Sambor

Kościeliska 40
H. Morskie Oko
Zagórze
Stamary
Borek
Z. Dra Chramca
Wanda
H. Morskie Oko
H. Morskie Oko
H. Morskie Oko
Szałas
Grunwald

KASA i KANTOR WYMIANY otwarte przez cały dzień bez przerwy (od 8 rano do 7 wieczór).

WYMIANA
KUPNO
SPRZEDAŻ
obcych walut i monet (ruble,
dolary, marki, franki) po naj-
korzystniejszym kursie. - -

PRZEKAZY
AKREDYTYWY
INKASA
na wszystkie miejsca
kąpielowe i zagraniczne.

ÚSTŘEDNÍ BANKA ČESKÝCH SPOŘITELEN

Liczba telefonu 1170. filia w Krakowie, Rynek Główny 42 a róg Jana 1. Adr. tel. „Sporobanka“.

WADYA i KAUCYE.

Do Ameryki przesyła pieniądze bez kosztów.

WKLADKI na rach. bieżący 4 1 0
i książeczki do 4 2 0

PODATEK RENTOWY opłaca Bank z własnych
funduszy. CZEKÓW P. K. O. dost. na żądanie bezpłatnie,

WKLADKI OSZCZĘDNOŚCI OKOŁO 115,000.000 KORON.

Sokolnicka Marya z córką
Smolk dr Julian
Sobkowki Władysław z żoną
Smoluchowski Marwan
Skołyszewski Wiktor z rodz.
Stonecki Maryan
Skrobotowicz Mieczysław
Sulczewski Józef
Słupnicka Zofia
Suczkowski Antoni z żoną
Surzycka Róża
Surzycki dr Józef z rodz.
Sunderland Cecylia z rodz.
Staniewicz Tadeusz
Staromiejski dr Franciszek
Stankiewicz Kazimierz
Stahi Alfred
Starzyński dr Witold z rodz.
Starzewski hr. Egon
Stożek Teofil z żoną
Statkiewicz Wanda z synem
Sternierowa Helena z dziećmi
Staniszewski dr Walenty
Szczygieł ks. Paweł
Szechterowa Zyta z córką
Szulc Karolowa z córką
Szufinowicz Paweł
Szujski Władysław
Szpotański Stanisław
Szydłowska Marya z córkami
Szafrńska Zofia
Szado Józef Bronisław
Szeperowicz Marya
Szwede Julian z żoną
Szymonowska Gabr. z rodz.
Szelągowska Marya
Szemetyło Jan
Szwamberski Antoni z żoną
Szafnicki-Saturnin Henryk
Szymonowicz Zofia z rodz.
Trzaskowski dr Stanisław
Tarnowski Kazimierz
Termer Zofia
Trzetrzevińska Leont. z córk.
Towarnicki Karol z żoną
Töpfer Michał
Tużyńska Wanda
Turska Zofia
Turomiasówna Jadwiga
Tuchalski Zygmunt z żoną
Turski Stanisław

Lwów
N. Sącz
Poznań
Lwów
Kraków
Lwów
Tarnopol
Kraków
Sarajewo
Warszawa
Kraków
Siedlce
Przeworsk
Lwów
Warszawa
Sniatyn
Lwów
Kraków
Warszawa
Budapeszt
Kraków
Jakubkowice
Przemyśl
Warszawa
Kraków
Lwów
Kraków
Kraków
Rzeszów
Rosya
Kraków
Warszawa
Strzyżów
Poznań
Piotrków
Lwów
Kraków
Dąbr. Górn.
Charków
Lwów
N. Sącz
Warszawa
Lublin
Warszawa
Warszawa
Jasło

Kasprusie 54
H. Sport
H. Morskie Oko
H. Turystów
Liliana
Z. dra Chramca
Pod Sobieskim
Borek
Podlasie
Jadwinówka
H. Morskie Oko
Bohanówka
Staszczkowska
Jutrzenka
Klemensówka
Jordanówka
H. Morskie Oko
Łomnica
Hoża
Nosła
Szopenówka
Szkolna 10
Jagienka
Z. dra Chramca
H. Morskie Oko
Pod Gubałówką
Do Jaszczur. 2
Gerlach
Gerlach
Marysin
H. Kuliga
H. Morskie Oko
Gładkie 841
Kmicic
Kmicic
Borek
Z. dra Chramca
Marszałkowska
H. Morskie Oko
Krywań
Staszczkowska
Zywiec 1311
H. Sport
Marya
George'a
Zacisze
H. Kuliga
Z. dra Chramca

Tyszecki Artur z żoną
Ujejska Janina
Umlauf Wacław

Przemyśl
Denysów
Zywiec

H. Morskie Oko
Polonia
H. Morskie Oko

Zakład wodoleczniczy

Dra Andrzeja Chramca

TOW. AKC.

otwarty cały rok.

Pracownia lekarska wyposażona we wszystkie przyrządy do leczenia fizykalno-elektrycznego.

Sala gimnastyczna systemu Zandera. — Gimnastyka na wolnym powietrzu i kąpiele powietrzne. — Kąpiele borowinowe, elektryczne, gazowe i solankowe. Masaż. — Elektryzacja. — Obszerna leżalnia.

Dr Chramiec ordynuje od 8 do 11-tej.

Łazienki dla dochodzących
otwarte od 8-jej rano do 6-jej wieczór.

Umlauf Marta
Waligórski Edward
Wajda Bolesław

Zywiec
Lwów
Przemyśl

H. Morskie Oko
Pomoc Bratnia
Pomoc Bratnia

KRAKÓW. — ULICA ZYBLIKIEWICZA L. 9. — TELEFON Nr. 1396.

MECHANOLECZNICZY i ORTOPEDYCZNY

ZAKŁAD ZANDEROWSKI

Lecznica Chirurgiczno-Ortopedyczna.

Oryginalne aparaty Dra Zandera. — Gimnastyka ortopedyczna. — Leczenie gorącym powietrzem. — Mięśnienie i elektryzowanie. — Własna pracownia gorsetów, sztucznych kończyn, opasek przepuklinowych.

Aparat Roentgena do prześwietlań i fotografii w celach rozpoznawczych chorób wewnętrznych i chirurgicznych. — **Wskazania:** Garby, skrzywienia kręgosłupa i kończyn, choroby stawów i kości, gościec i dna, otyłość choro-

by (bezsensowność, ból głowy), błednica, choroby serca i naczyń krwionośnych, dusznica, chron. niezbyt płuc, niedowład kiszek itp.

Zakład otwarty przez cały rok od 9—1 i od 4—6 i prowadzony tylko przez lekarzy.

Dr Alf. Merz. Dr M. Staszewski. Dr Z. Wachtel.

ZAKOPANE.

Willa „JUTRZENKA“

ul. Krupówki

Pensjonat Bogdaniowej

(przeniesiony z willi „Pepity“).

Dom oddalony o 200 m. od ulicy (brak kurzu), wśród dużego ogrodu, z wspaniałym widokiem na całe pasmo Tatr.

Willa urządzona z komfortem, wedle wymogów higienicznych — świeżo odnowiona i zaopatrzona na zimę. Wystawa pokoi słoneczna. Werandy, balkony. Kurytarze opalane. Łazienka.

Kuchnia wykwintna.

Ceny en pension 7—11 koron na dobę.

Kraków, tylko Floryańska 1. 10 (naprzeciw apteki Wiśniewskiego).

NOWO OTWARTY

NOWO OTWARTY

PIERWSZORZĘDNY MAGAZYN GOTOWEJ KONFEKCJI DAMSKIEJ

pod firmą

Au Bonheur des dames

Wyłącznie oryginalne modele.

Już nadeszły na sezon wiosenny płaszcze angielskie w najnowszych odcieniach.

KOSTYUMY ANGIELSKIE
w najświeższych materyałach.

Płaszcze jedwabne, etaminowe, żakiety czarne i kolorowe.

Kostiumy na jedwabiu po K. 38.

Ceny sensacyjnie niskie.

Wątorówna Wiktoria
Wasyliżyn Olga
Wasyliżyn Felicya
Watuszek Adam
Waydowa-Korolewicz Janina
Wasiński Juliusz
Wardeni Marya
Wąsowska Michałina
Walas Jan
Waligórska Zofia z córką
Weigel Michał
Weyberg Zygmunt
Wiatr Wilhelm
Wilczkowski Franciszek

Kraków
Zbylitowsk. Gór.
Wojakowa
Kraków
Lwów
Warszawa
Rosya
Warszawa
Trembowła
Warszawa
Kraków
Warszawa
Kraków
Półtawa

Wzlot
Krupówki 58
Krupówki 58
George'a
Z. dra Chramca
Jerzewo
Pod Bratkami
Kubinówka
Krupówki 51
Tatry
H. Morskie Oko
Wiosna
Wrzos
Pom. Bratnia

Zadęcki Franciszek
Zajączkowski Sylwest. z rodz.
Zaremba Bronisław z żoną
Zarudzi Franciszek
Zachorska Stefa
Zambrzycki Jan
Zapała ks. Antoni
Zaczyńska Anna
Zaborowski Stefan
Zdziarski Edmund
Zakrzewski dr Wacław
Zakrzewski Konstanty
Zacharewicz Kiejstut z żoną
Zenger dr Stanisław

Kraków
Lwów
Zgierz
Lwów
Kraków
Ks. Poznańskie
Tarnów
Warszawa
Warszawa
Piotrków
Kraków
Kraków
Stanowo
Lwów

H. Morskie Oko
Wrzos
Liliana
Stara Polana 1
Nosal
Borek
Szkolna 10
Zacisze
Warszawianka
H. Warszawski
H. Sport
Konstantynówk.
H. Morskie Oko
Z. dra Chramca

„AUTO-PALAIS“

W. Ripper w Krakowie, przy placu Szczepańskim 1. 2. Telf. nr. 460

trzyma na składzie wielki wybór przyborów automobilowych, stek pneumatyków, przyborów do sportów zimowych i letnich, jak hokeja, tenisu, piłki nożnej etc. etc.

Wyłącznie zastępstwo automobilów austr. firmy: Puch w Gracu
„GARAGE“

na 40 wozów z warsztatami reperacyjnymi zaopatrzone najnowszymi maszynami precyzyjnymi, skład benzyny i oliwy, przy ul. Smoleńskiej 1. 31. Nr. telefonu 107.

Wilczek dr Franciszek
Wilmanek Maryan
Wilke Janina
Wolfes dr Józef z rodz.
Woroniecka ks. Marya z córką
Włodarczykówna Eugenia
Woźnówna Marya
Wojnarowski Franciszek
Wolański Maryan
Wysocka Helena
Wyżykowski Edward
Wychowska Stanisława
Wyśatowa Wojtecka
Wyśatowa Anna

Wiedeń
Lwów
Warszawa
Hannover
Warszawa
Przemyśl
Kraków
Kraków
Lwów
Płock
Strzyżów
Horodenka
Praga
Praga

Jurand
Łubień
Pod Bratkami
H. Morskie Oko
Stamary
Dworek
Klemensówka
Stamary
Fortunks
Konstantynówk.
Wanda
Nowotarska 4 a
H. Morskie Oko
H. Morskie Oko

Zeninkowa Kalina z synem
Ziemniakówna Marya
Zielińska Marya z rodz.
Zbijewska Irena z siostrą
Zieliński Konrad
Zieliński Jan i Zofia
Zieleniewski Kazimierz
Zbijewski Wincenty
Zbojńska Józefa
Zgórek Stanisław
Zwolińska Stanisława
Zegestowski Kazimierz
Zupnik Julia z rodz.
Zurakowski dr Aleksander

Lwów
Lwów
Kraków
Kraków
Lwów
Kraków
Kraków
Kraków
Lwów
Rzeszów
Kraków
Lwów
Przemyśl
Warszawa

Marszałkowska
Do Jaszczur. 7
Kościelisk. 1144
Kościeliska
Krupówki 51
Mimoza
Cicha
H. Sport
H. Turystów
Janina
Staszczkówka
Płazówka
Jagienka
Z. dra Chramca

Największa w Austro-Węgrzech

**Fabryka Tutek
Rudolfa Herliczki**
w Krakowie

:: poleca najprzedniejsze marki tutki ::

„Temida“ „Monopol“
„Oaza“ i „Weltas“.

Do nabycia w c. k. Specyalnej Trafice
Franciszka Gluska w Zakopanem.

Juliana Zembatego Zakopane Krupówki 55.